

CroDiab – registar osoba sa šećernom bolešću - Brodsko-posavska županija – aktivnosti i podaci

(CroDiab - National Diabetes Registry - The County of Brod and Posavina - activities and data)

Tamara Poljičanin

Sveučilišna klinika „Vuk Vrhovac“ , Zagreb

Ključne riječi: registar, elektronski medicinski zapis, kvaliteta zdravstvene zaštite, šećerna bolest, javnozdravstvena informatika, CroDiab – registar osoba sa šećernom bolešću, Brodsko-posavska županija – aktivnosti i podaci

Šećerna bolest jedan je od najznačajnijih javnozdravstvenih problema razvijenih zemalja s uzlaznim trendom u broju oboljelih u cijelom svijetu. Procjenjuje se da u Republici Hrvatskoj oko 300 000 osoba ima šećernu bolest. Ona je i jedan od 10 vodećih uzroka smrti i vrlo značajan rizični čimbenik u razvoju kardiovaskularnih bolesti, onesposobljenja i invaliditeta.

Važan sastavni dio javnozdravstvenih aktivnosti u borbi sa šećernom bolešću u Republici Hrvatskoj je i osnivanje nacionalnog registra - CroDiab registar osoba sa šećernom bolešću. Prijava bolesnika u CroDiab postaje zakonski obavezna 2005. godine za sve liječnike uključivanjem u plan obaveznih statističkih istraživanja u Republici Hrvatskoj (Godišnji provedbeni plan statističkih aktivnosti RH; NN 28/05, 58/05, 04/06) odlukom Vlade i Sabora RH. CroDiab je osmišljen i realiziran kao sveobuhvatan sustav koji omogućava kako prikupljanje podataka na svim razinama zdravstvene zaštite tako i njihovu integraciju, obradu i analizu.

U segmentu sustava čija je zadaća osigurati učinkovito i djelotvorno prikupljanje podataka, važnu ulogu ima CroDiab WEB - sustav za prikupljanje podataka putem Interneta. Pri njegovoj izradi vodilo se računa da će ga primarno koristiti liječnici obiteljske medicine. Pokušali smo osigurati što lakšu prijavu i neke dodatne pogodnosti, mogućnost brže i učinkovitije suradnje s dijabetolozima i djelatnicima Registra i analizu osnovnih kliničkih i javnozdravstvenih pokazatelja.

Obzirom na veličinu i zahtjevnost projekta te neophodnost uključivanja svih liječnika obiteljske medicine u svim županijama će se organizirati radionice na kojima će liječnici biti upoznati s obavezom i načinima prijavljivanja te dobrobitima koje CroDiab pruža.

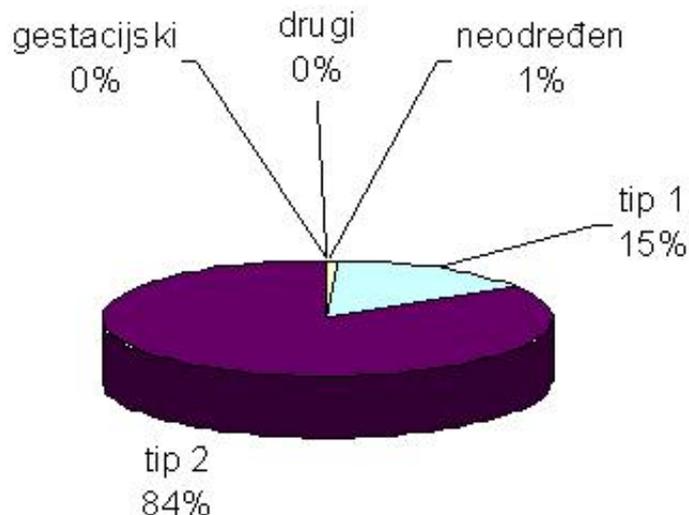
Kao prva županija u kojoj je provedena edukacija odabrana je Brodsko-posavska županija. Razlozi su već prepoznata izvrsna dijabetološka skrb, brojne edukativne aktivnosti za zdravstvene djelatnike i za osobe sa šećernom bolešću te odlična suradnja između svih razina zdravstvene zaštite pod vodstvom Dr.sc. Marice Jandrić-Balen, voditelja Županijskog centra za dijabetes OB „Dr. Josip Benčević“, Slavonski Brod.

Radionica “Novosti u skrbi osoba sa šećernom bolešću” održana je 6. veljače 2006. u prostorijama podružnice Hrvatskog liječničkog zbora OB "Dr. Josip Benčević". Predavanja su održali dr. sc. Marica Jandrić Balen, dr. med, prof. dr. sc. Željko Metelko, dr. med. i mr. sc. Tamara Poljičanin, dr. med. Prisustvovalo je 45 liječnika obiteljske medicine, liječnika OB „Dr. Josip Benčević“ i liječnika epidemiologa Županijskog zavoda za javno zdravstvo.

Rezultati:

Od liječnika prisutnih na radionici, njih 11 je zatražilo pristup u CroDiab Web a još 4 poslalo je popunjene papirnate obrasce na adresu CroDiab registra. Do sada je 9 liječnika, djelomično ili u potpunosti, prijavilo svoje bolesnike. Ukupno je prijavljen 181 bolesnik a za njih 118 unesena je godišnja prijava.

Od prijavljenih bolesnika 84% boluje od šećerne bolesti tip 2, 15% od šećerne bolesti tip 1 dok je za 1% bolesnika tip ostao neodređen (slika 1.).

Navedeni postotak viši je u korist tipa 1 šećerne bolesti u odnosu na dosadašnje spoznaje. Neki od ostalih analiziranih parametara prikazani su u tablici 1.

obilježje		medijan	udio unosa
tlak	sistolički	130 mmHg	79,82%
	dijastolički	80 mmHg	79,82%
kreatinin		89 μ mol/l	71,93%
albuminurija		45 mg/24h	41,23%
proteinurija		0,2 g/24h	43,86%
lipidogram	ukupni kolesterol	5,7 mmol/l	78,95%
	HDL - kolesterol	1,34 mmol/l	61,40%
	LDL - kolesterol	3,3 mmol/l	61,40%
	trigliceridi	2,07 mmol/l	78,95%
glikemija	glikemija natašte	8,3 mmol/l	85,09%
	glikemija postprandijalno	10,2 mmol/l	76,32%
	HbA1c	7,05 %	73,68%

Veličina uzorka premala je za detaljnije statističke analize, no provedenom analizom dobivenih podataka uočavaju se i mogući problemi prijavljivanja na koje je potrebno obratiti pažnju prilikom daljnjeg rada:

- klasifikacija bolesti – uzimanje inzulina poistovjećuje se povremeno s tipom 1 šećerne bolesti što nije ispravno (bolesnik može imati tip 2 bolesti i liječiti se inzulinom jer tip dijabetesa određuje etiologija a ne terapija)
- slaba popunjenost pojedinih entiteta: npr. albuminurija i proteniurija (40 - 45%), terapija (15-80% ovisno o skupini), kronične komplikacije (20-80% ovisno o obilježju), očni pregled (80%) i pregled stopala u posljednjih 12 mjeseci (80%)
- greške unosa izazvane razlikama u mjernim jedinicama laboratorijskih vrijednosti

Svi podaci se analiziraju a rezultati analiza biti će temelj budućih edukativnih aktivnosti zdravstvenih djelatnika. Tako npr. za terapiju se podatak najčešće unese samo za skupinu hipoglikemika koje bolesnik uzima. Za terapijsku skupinu koju bolesnik ne uzima ne označi se ništa što sustav formalno tumači kao da je podatak nepoznat. Rezultat je da se unutar vrijednosti nepoznato nalazi značajan broj stvarnih vrijednosti ne. Kod vrijednosti albuminurije problem je vjerojatno u nedostupnosti navedene pretrage unatoč njene velike važnosti za sekundarnu prevenciju bubrežnog zatajenja. U slučaju daljnjeg trajnog nedostatnog unosa pojedinih obilježja, razlozi će se detaljnije istražiti i možda postati temelj za unapređenje organizacije i kvalitete skrbi u pojedinim područjima.

Vrlo važno je za svakog bolesnika dobiti uvid u sva tražena obilježja jer je tek na taj način moguće osigurati preduvjete za kvalitetnu skrb bolesnika sa šećernom bolešću. Obrazac za prijavu je organiziran i da podsjeti liječnika na sva obilježja kvalitetne skrbi bolesnika.

Svi analizirani podaci prijave su bolesnika za 2006. godinu. Kako je prijave potrebno poslati najkasnije do 15. siječnja 2007. nadamo se da je ovo tek vrlo mali dio prijava koje će do zakonskog roka biti unesene.

Uzevši u obzir da je procijenjena prevalencija šećerne bolesti u RH u odrasloj dobi oko 9% te da je više od 99% osoba sa šećernom bolešću staro 20 i više godina u Brodsko-posavskoj županiji broj osoba sa šećernom bolešću vjerojatno iznosi oko 11 tisuća uključujući i dijagnosticirane i još neotkrivene bolesnike.

Naša vizija je da sve osobe sa šećernom bolešću budu prijavljene u CroDiab registar. Dakle, čeka nas još puno posla i ove i sljedećih godina. Potrebno je sve poznate prijaviti a one još neprepoznate najprije i otkriti. Zainteresiranost i dosadašnje uključivanje liječnika ove županije ulijeva vjeru da će i u ovom dijelu skrbi ovo biti jedna od najboljih županija.

I za kraj, podsjetimo se - svi liječnici primarne i sekundarne zdravstvene zaštite koji skrbe za osobe sa šećernom bolešću obvezni su jednom godišnje dostaviti podatke o svojim bolesnicima Sveučilišnoj klinici za dijabetes, endokrinologiju i bolesti metabolizma „Vuk Vrhovac“ i to najkasnije do 15. siječnja za prethodnu godinu. Sveučilišna klinika „Vuk Vrhovac“ sastavlja izvješća koja najkasnije do 30. lipnja dostavlja Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo kao nosiocu nacionalnih registara i objavljuje ih na internetskim stranicama Registra.

Liječnici obiteljske medicine podatke mogu dostaviti na dva načina:

- korištenjem CroDiab WEB on-line sustava (<http://crodiab.continuum.hr>)
- popunjavanjem BIS papirnatih obrazaca (dostupni na <http://www.idb.hr>) koje je zatim potrebno dostaviti na adresu:

Registar osoba sa šećernom bolešću
Sveučilišna klinika Vuk Vrhovac
Dugi dol 4a, 10 000 Zagreb

Dodatne informacije možete pronaći na Internet stranici Sveučilišne klinike „Vuk Vrhovac“: <http://www.idb.hr>, a uvijek nam se možete obratiti i na e-mail adresu CroDiab@idb.hr. Bit će nam drago ukoliko Vam možemo pomoći.

Nadamo se da ćete nam se pridružiti u zajedničkoj borbi za unapređenje zdravlja naših bolesnika, te Vam u njihovo ime unaprijed zahvaljujemo.

Kontakt: Mr.sc. Tamara Poljičanin, dr.med., spec. epidemiolog

voditelj Registra osoba sa šećernom bolešću

Sveučilišna klinika za dijabetes, endokrinologiju i bolesti metabolizma „Vuk Vrhovac“ Dugi dol 4a, 10 000 Zagreb

tel: 01/ 2353-800

e-mail: CroDiab@idb.hr.